

КОМП'ЮТЕРНА ОБРОБКА ЗОБРАЖЕНЬ

Digital Image Processing - DIP

МЕТА КУРСУ

**вивчення математичних і
алгоритмічних основ побудови систем
обробки зображень**

CG $\leftrightarrow$ IP $\leftrightarrow$ CV

• CG   Computer Graphics

Комп'ютерна графіка

Out: Image $\leftarrow$ In: Model

• IP   Image Processing

Обробка зображень

Out: Image $\leftarrow$ In: Image

• CV   Computer Vision

Комп'ютерний зір

Out: Model $\leftarrow$ In: Image

Обробка зображень

Обробка зображень - будь-яка форма обробки інформації, для якої входні дані представлені зображенням, наприклад, фотографіями або відеокадрами.

Результат обробки - нове зображення або інша інформація.

Типові функції системи обробки зображень

1. Візуальне покращення зображення (усунення шуму, корекція яскравості, контрастності, колірного тону, підвищення різкості, усунення дисторсії);

Типові функції системи обробки зображень

2. Структурне редагування (кадрування, створення панорам, усунення непотрібних деталей, фотомонтаж - створення з частин кількох зображень нового зображення, включення в зображення технічних креслень, написів, символів, вказівників; застосування спецефектів, фільтрів, тіней, фонів, текстур, підсвічування);

Типові функції системи обробки зображень

3. Підготовка фотографій до публікації у пресі, на телебаченні, в інтернеті (з урахуванням можливостей по колірному охопленню конкретного пристрою виведення (монітор, принтер, офсетна друкарська машина і т. п.) або до збереження (стискання).

Типові функції системи обробки зображень

4. Визначення характеристик об'єктів, їх форми, переміщення.
Ідентифікація об'єктів.

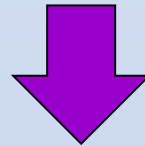
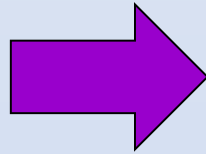
Області застосування систем обробки зображень:

- аналіз і інтерпретація аерофотознімків;
- метеорологія, астрономічні дослідження;
- аналіз оптичних і рентгенівських знімків в медичній і технічній діагностиці;
- геоінформаційні системи;
- створення спецефектів в кінопродукції.

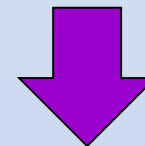
Загальна схема обробки зображень

Оцифроване
зображення

Метадані
(результати
обробки)

Оброблене
зображення

Базові операції обробки зображень:

- Дискретизація, квантування і кодування зображень.
- Геометричні перетворення зображень.
- Логічні і арифметичні операції над зображеннями.
- Фільтрація зображень.
- Морфологічні перетворення, препарування зображень.

Методи обробки зображень:

- *ТОЧКОВІ* методи в процесі виконання перетворюють значення в точці $a(t, n)$ в значення $b(t, n)$ незалежно від сусідніх точок;
- *ЛОКАЛЬНІ* методи для обчислення значення $b(t, n)$ використовують значення сусідніх точок в околі $a(t, n)$;
- *ГЛОБАЛЬНІ* методи визначають значення $b(t, n)$ на основі всіх значень вихідного зображення $A(t, n)$.

Огляд застосування обробки зображень

<https://www.baslerweb.com/ru/vision-campus/tehnologii-kamer/what-is-image-processing/>

Формальний опис зображення. Аналогові VS дискретні зображення.

Зображення –
деякий сигнал $I(\dots)$, призначений
для зорового сприйняття

	Ахроматичне	Кольорове
Статичне	$I(x, y)$	$I(x, y, \lambda)$
Динамічне	$I(x, y, t)$	$I(x, y, t, \lambda)$

$I(\dots)$ – функція розподілу яскравості,

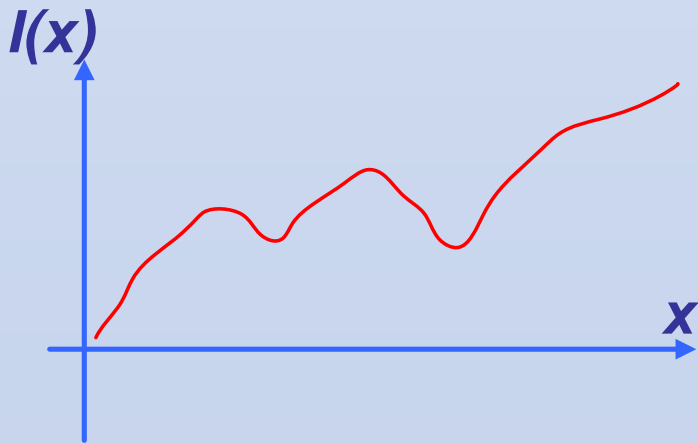
x, y – просторові координати,

t – час,

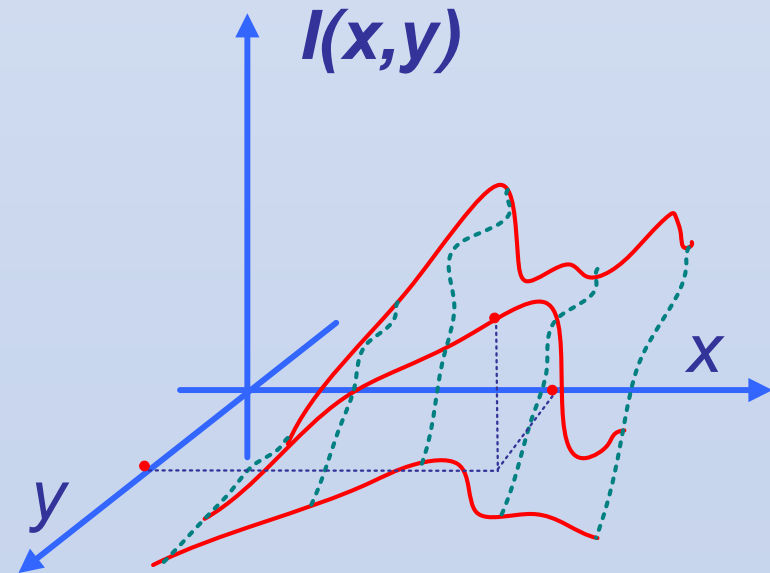
λ – довжина хвилі світлового випромінювання.

Зображення – **сигнал**, призначений для зорового сприйняття людиною.

1D сигнал
->«звук»

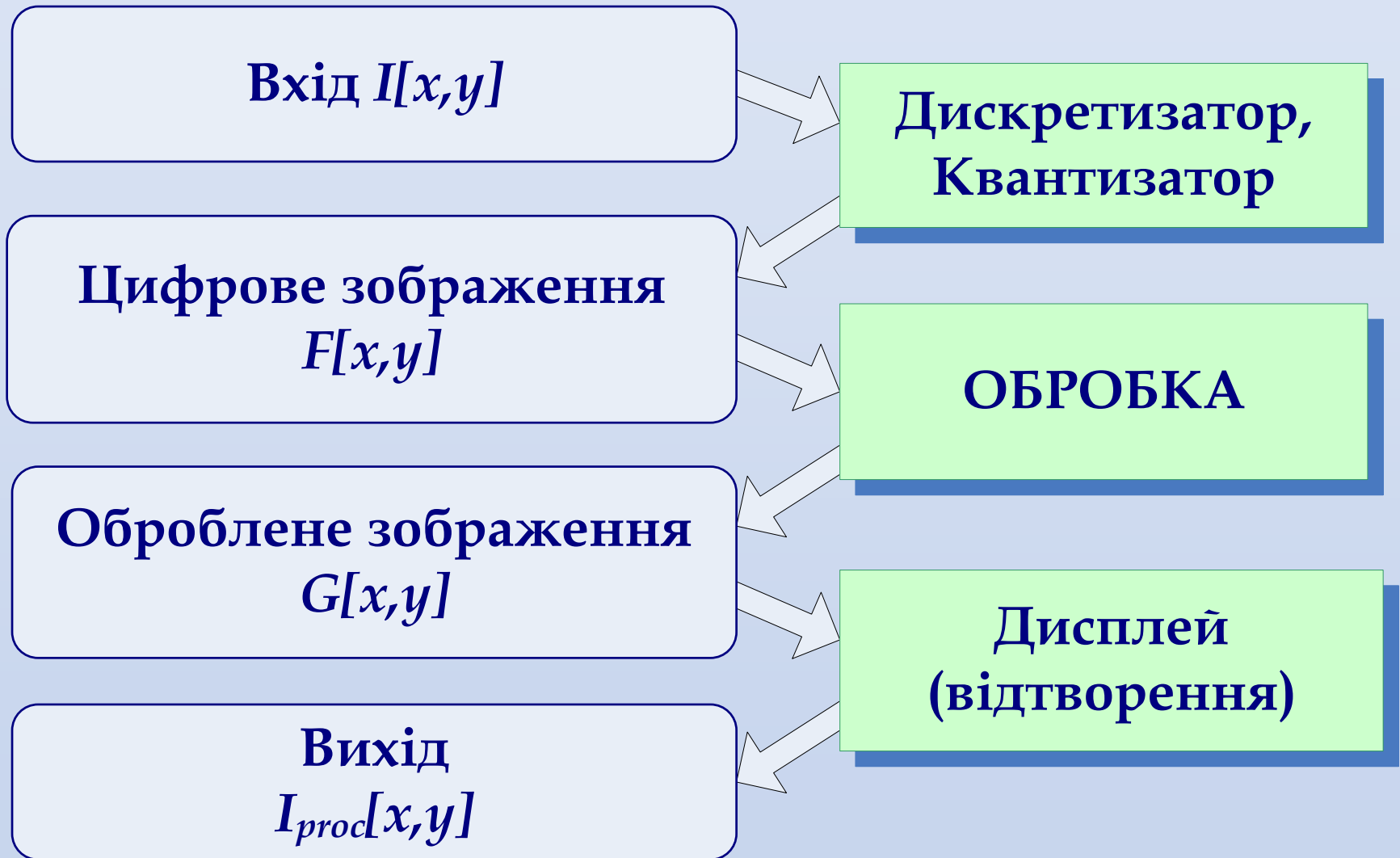

2D сигнал
->«фото»

Загальна схема обробки зображень

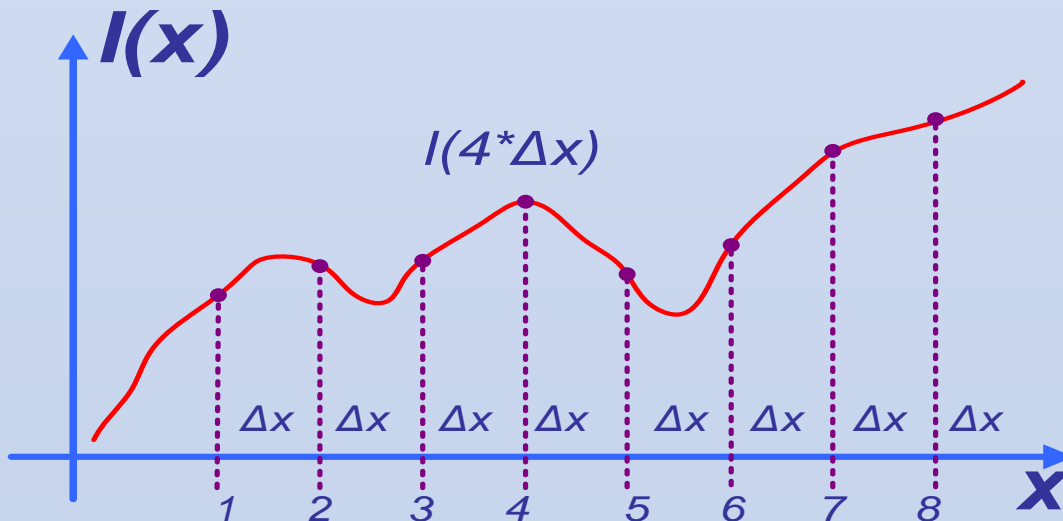

Дискретизація сигналів

Дискретизація (*discretization*) - це перетворення безперервного сигналу в послідовність **відліків** (*sampls*).

Дискретизація здійснює перетворення безперервних сигналів (функцій $I(x)$), в функції миттєвих значень сигналів $I(n * \Delta x)$ по дискретному аргументу.

$I(n * \Delta x)$ - відлік $I(x)$ в точці $n * \Delta x$

Дискретизація сигналів

Декілька визначень.

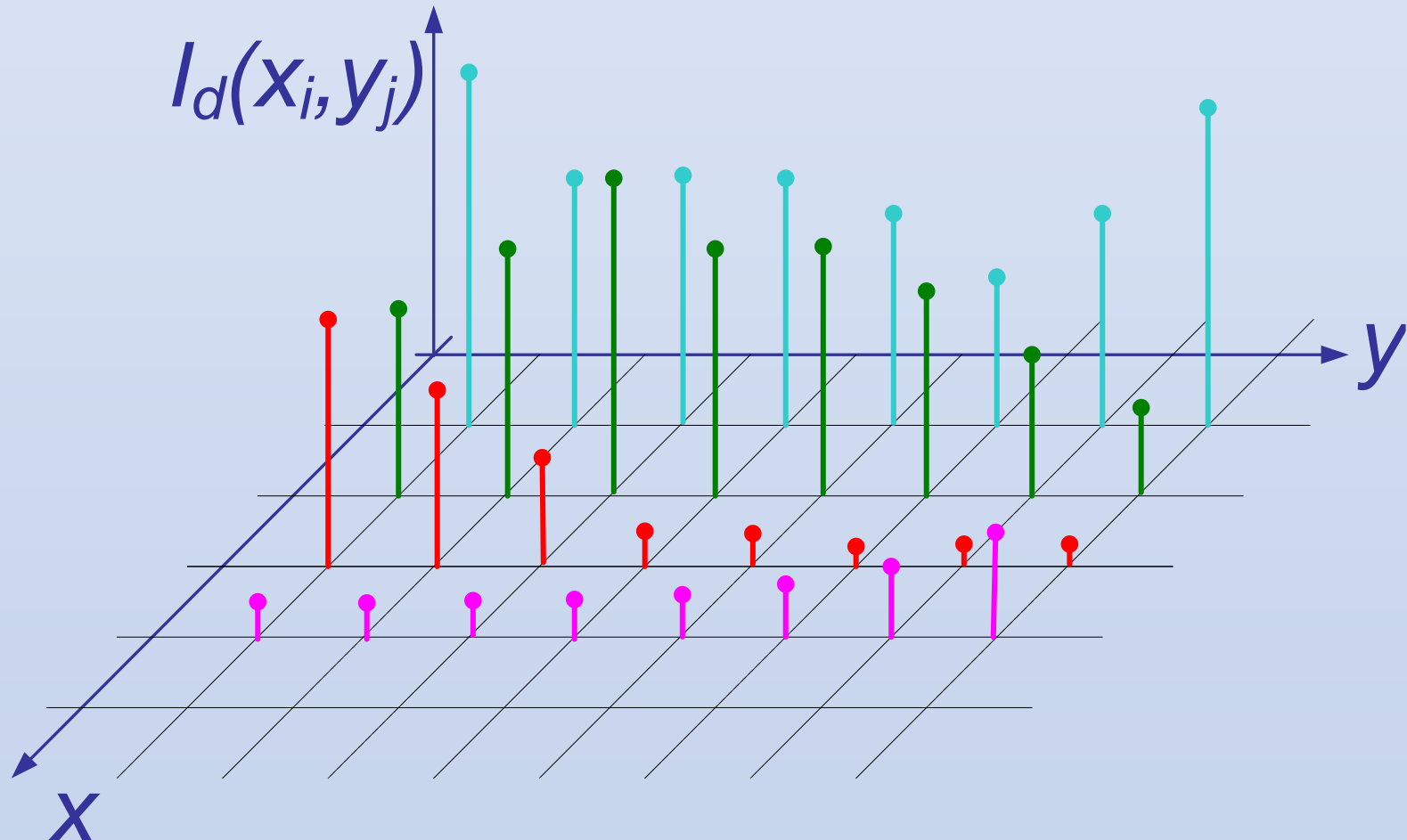
Растрівання - природний спосіб дискретизації - уявлення сигналу у вигляді вибірки його значень в окремих, регулярно розташованих точках.

Послідовність точок (вузлів), в яких беруться відліки, називається *растром*.

Інтервал, через який беруться значення безперервного сигналу називається *кроком дискретизації*.

Зворотне кроку величина називається *частотою дискретизації*.

Цифрове зображення = 2D - дискретизований квантований сигнал

Цифрове зображення

Під зображенням будемо розуміти функцію двох дійсних змінних $I(x, y)$, де I - це інтенсивність у точці з координатами (x, y) .

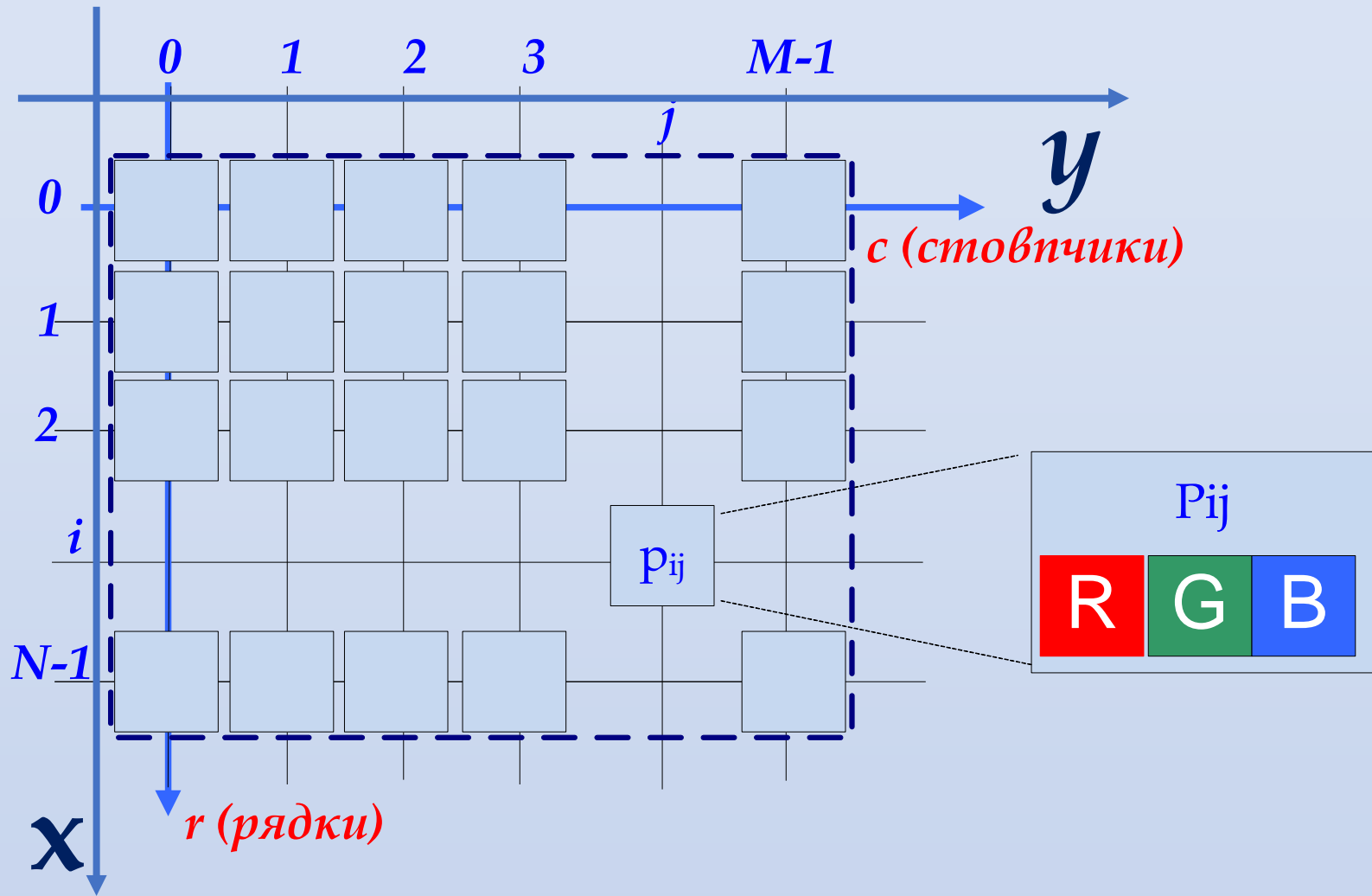
-> I – скаляр – ахроматичне зображення.

-> I – вектор – кольорове зображення.

Точка (x, y) належить регулярній сітці

$$\{(x, y): 0 \leq x \leq N - 1 \wedge 0 \leq y \leq M - 1\} \\ \subset \mathbb{Z}^{(2)}$$

Цифрове зображення

Цифрове зображення

Найменший логічний елемент двовимірного цифрового зображення – *піксель (pixel)* - неділимий об'єкт, що характеризується певним кольором. Растрове комп'ютерне зображення складається з пікселів, розташованих *по рядках і стовпцях*.

Роздільна здатність (роздільність, resolution) — величина, що визначає кількість пікселів одиницю площі (або одиницю довжини).

ДИСКРЕТИЗАЦІЯ / РАСТРУВАННЯ

Інтервал, через який беруться значення безперервного сигналу називається **кроком дискретизації**.

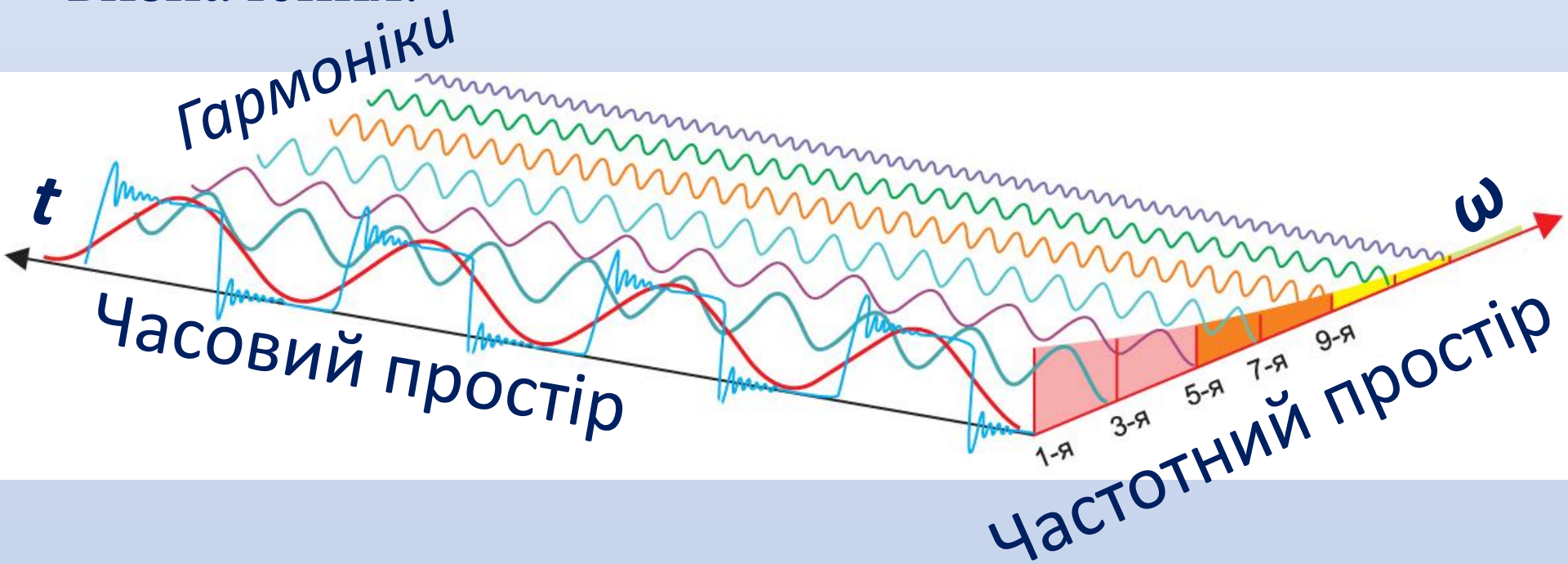
Зворотно кроку величина називається **частотою дискретизації**.

**ЯК ОБИРАТИ ЧАСТОТУ
ДИСКРЕТИЗАЦІЇ ???**

ПЕРЕТВОРЕННЯ ФУР'Є

Перетворення Фур'є (1806) є чисельний алгоритм представлення функцій розкладанням у ряд тригонометричних функцій. Дозволяє перейти з часової до частотної області визначення.

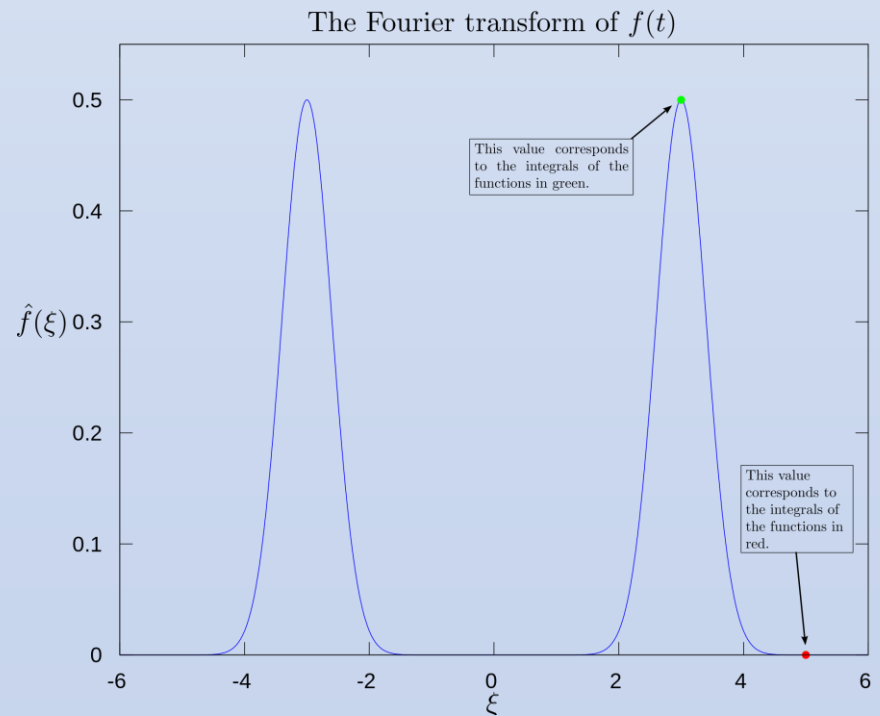
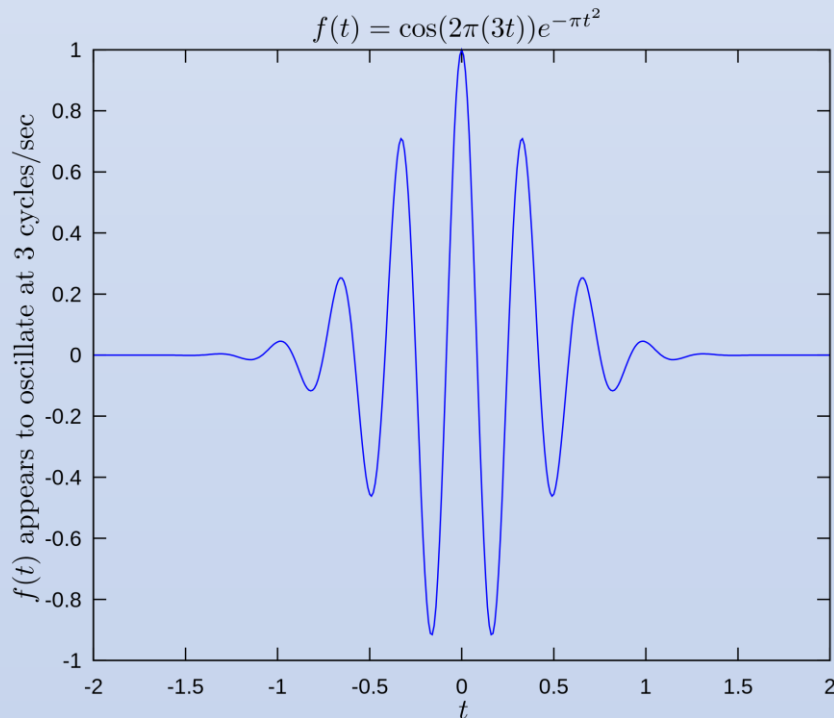

ПЕРЕТВОРЕННЯ ФУР'Є

Розкладання функції у гармонічний ряд

$$f(x) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos \frac{n\pi x}{L} + b_n \sin \frac{n\pi x}{L} \right)$$

$$F(t) \longleftrightarrow G(\omega)$$

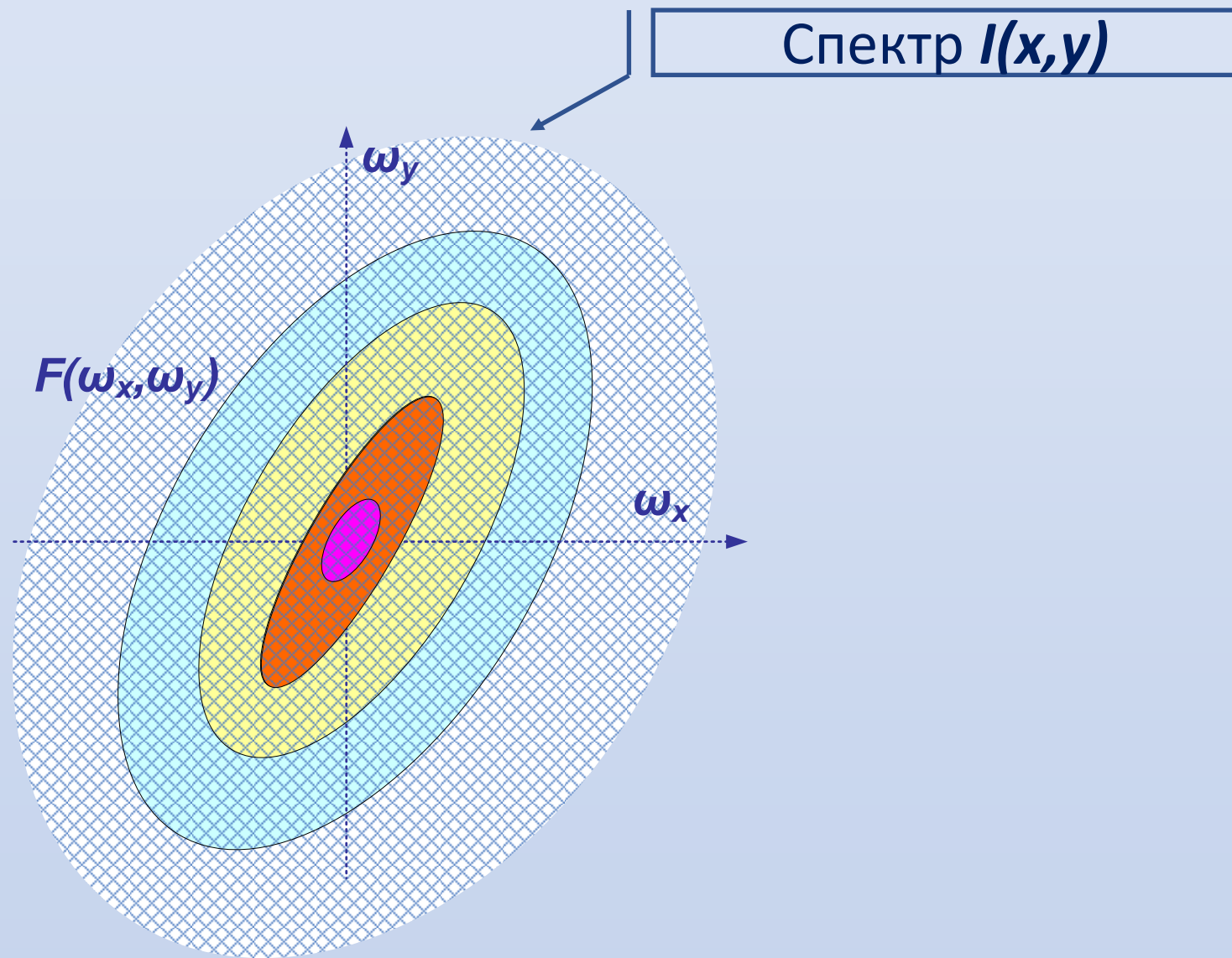

Теорема відліків Віттакера — Найквіста — Котельникова — Шеннона

Якщо безперервний сигнал $x(t)$ має спектр, обмежений частотою F_{max} , то він може бути однозначно і без витрат відновлений за своїми дискретними відліками, узятими з частотою $f_{samp} = 2 * F_{max}$ (або за відліками, узятими з періодом $T_{sampl} = 1 / (2 * F_{max})$).

Для того, щоб відновити сигнал за його відліками без втрат, необхідно, щоб частота дискретизації була хоча б у два рази більша за максимальну частоту первинного неперервного сигналу: $f_{samp} > 2 * F_{max}$.

Спектр 2D сигнала

Сигнал з фінітним спектром

Важливо. Якщо пряме Фур'є перетворення сигналу

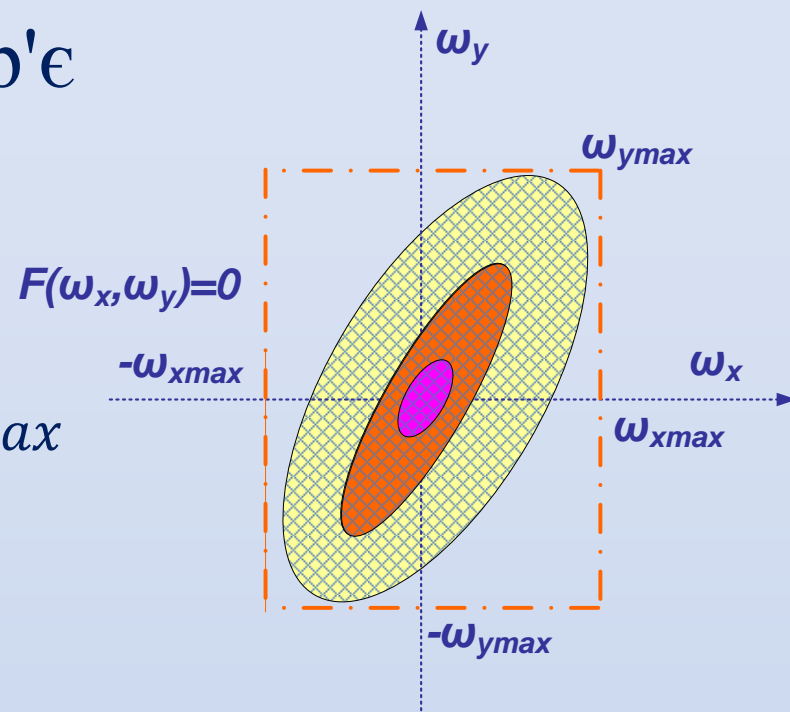
$$I(x,y) \Rightarrow F(\omega_x, \omega_y)$$

таке, що для

$$|\omega_x| > \omega_{xmax}, |\omega_y| > \omega_{ymax}$$

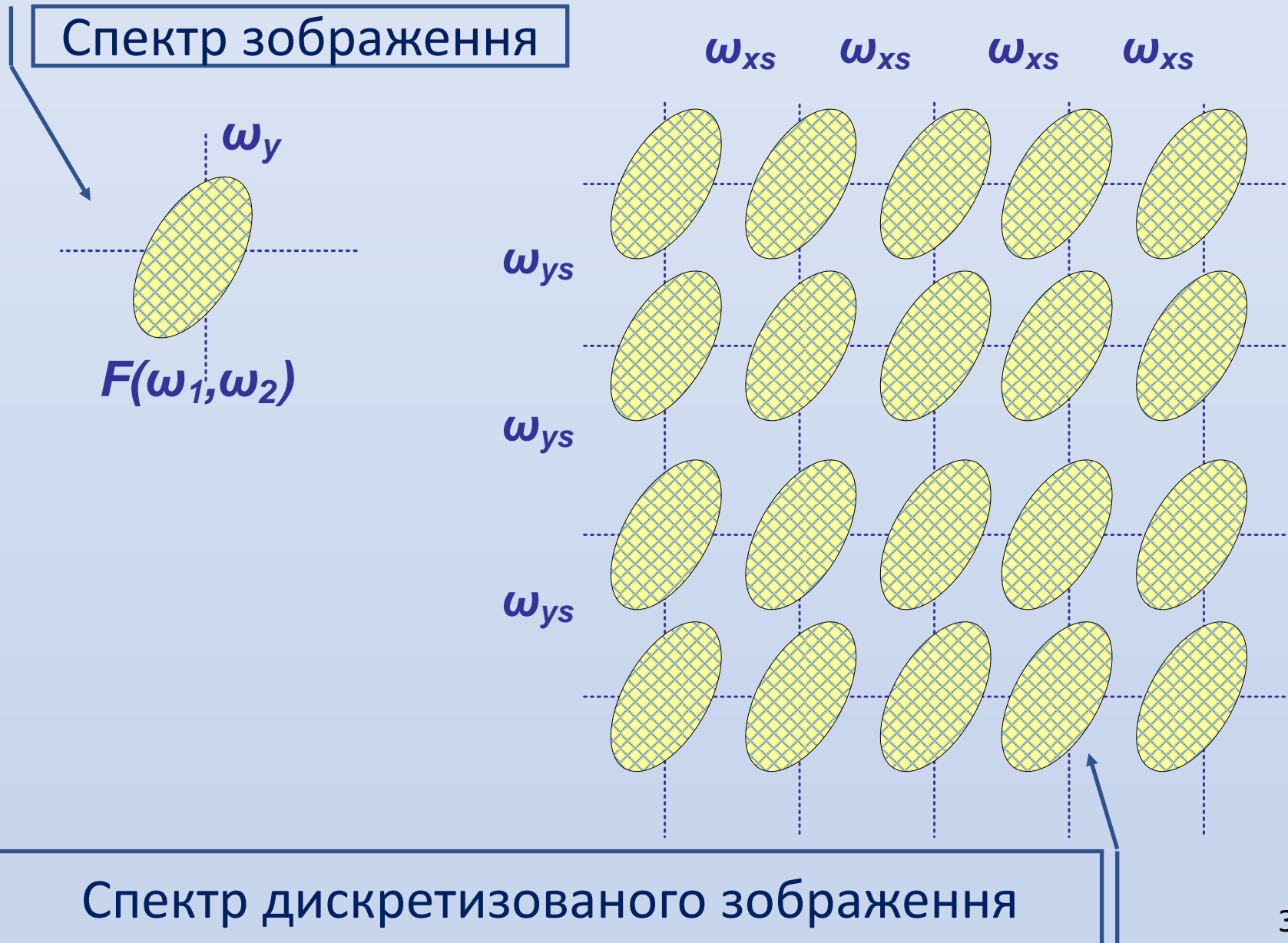
виконується

$$F(\omega_x, \omega_y) \equiv 0$$

тоді сигнал $I(x,y)$ має **фінітний** спектр !

Спектр дискретизованого фінітного 2D сигналу

Відтворення 2D сигналу

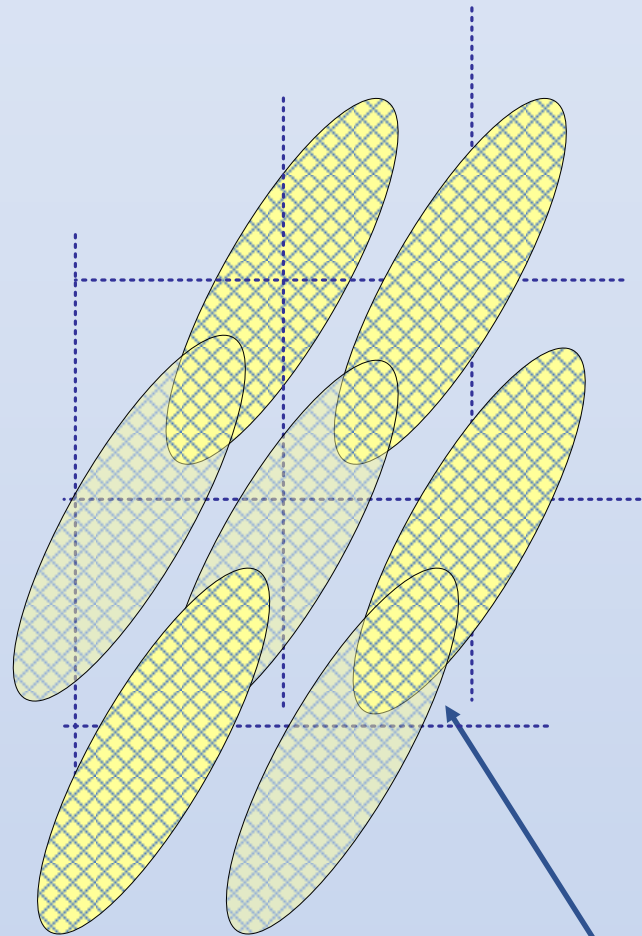
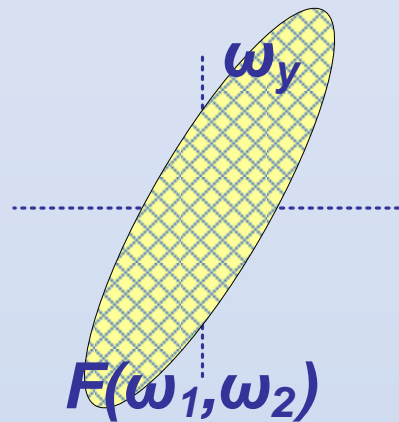
Відтворення 2D сигналу однозначне можливе, коли виконуються умови 2D аналогу теореми Найквіста — Котельникова, тобто:

$$1/\Delta x = \omega_{xs} > 2\omega_{x\max} \quad 1/\Delta y = \omega_{ys} > 2\omega_{y\max}$$

$$\hat{I}(x, y) = \sum_{m=-\infty}^{\infty} \sum_{n=-\infty}^{\infty} I(m\Delta x, n\Delta y) \mathit{sinc}(\omega_{xs}x - m) \mathit{sinc}(\omega_{ys}y - n)$$

Спектр дискретизованого 2D сигналу

Спектр зображення

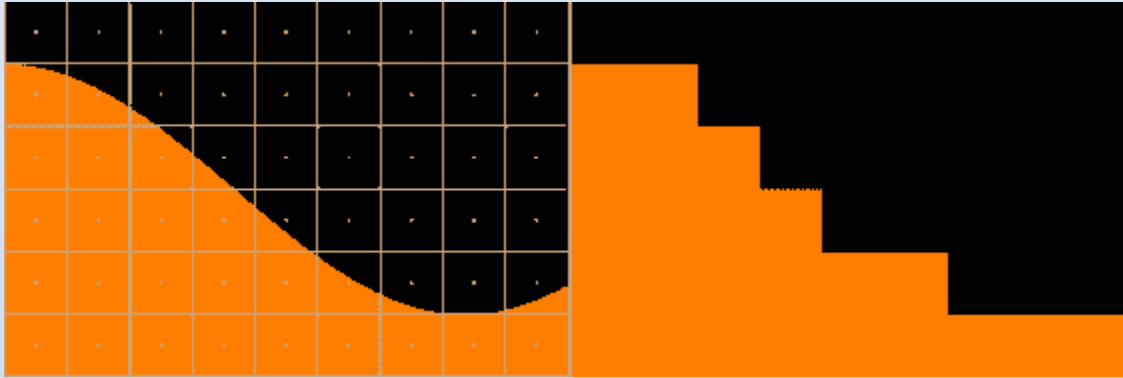

Порушення умов теореми Найквіста-Котельникова. Відтворення **НЕМОЖЛИВО**

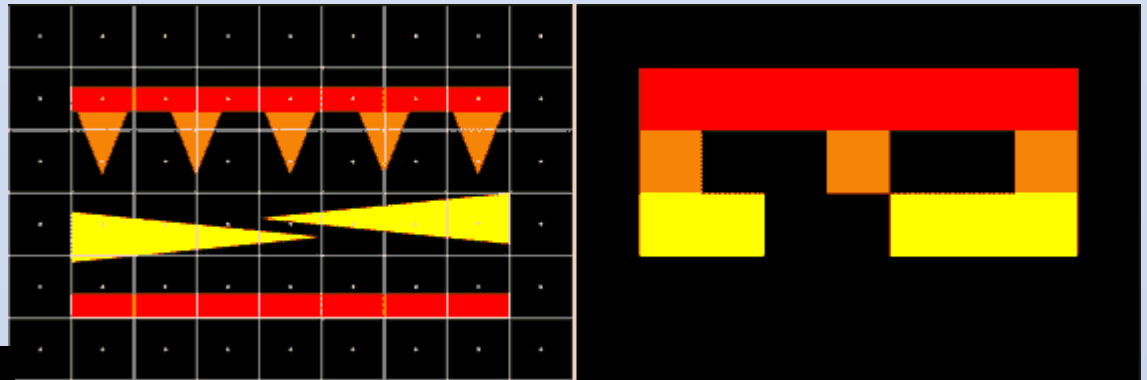
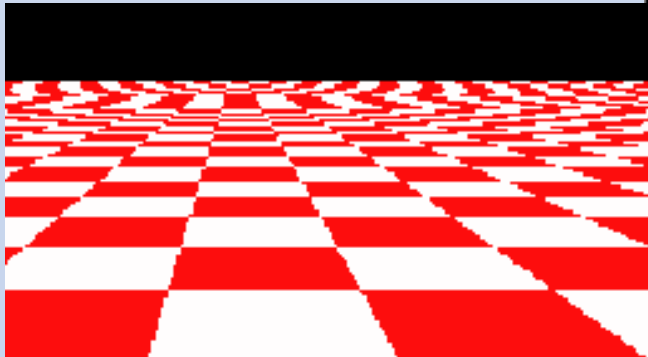
Елайсінг

Ефект сходів

Втрата дрібних
деталей

Руйнування
текстур

Квантування сигналу за рівнем

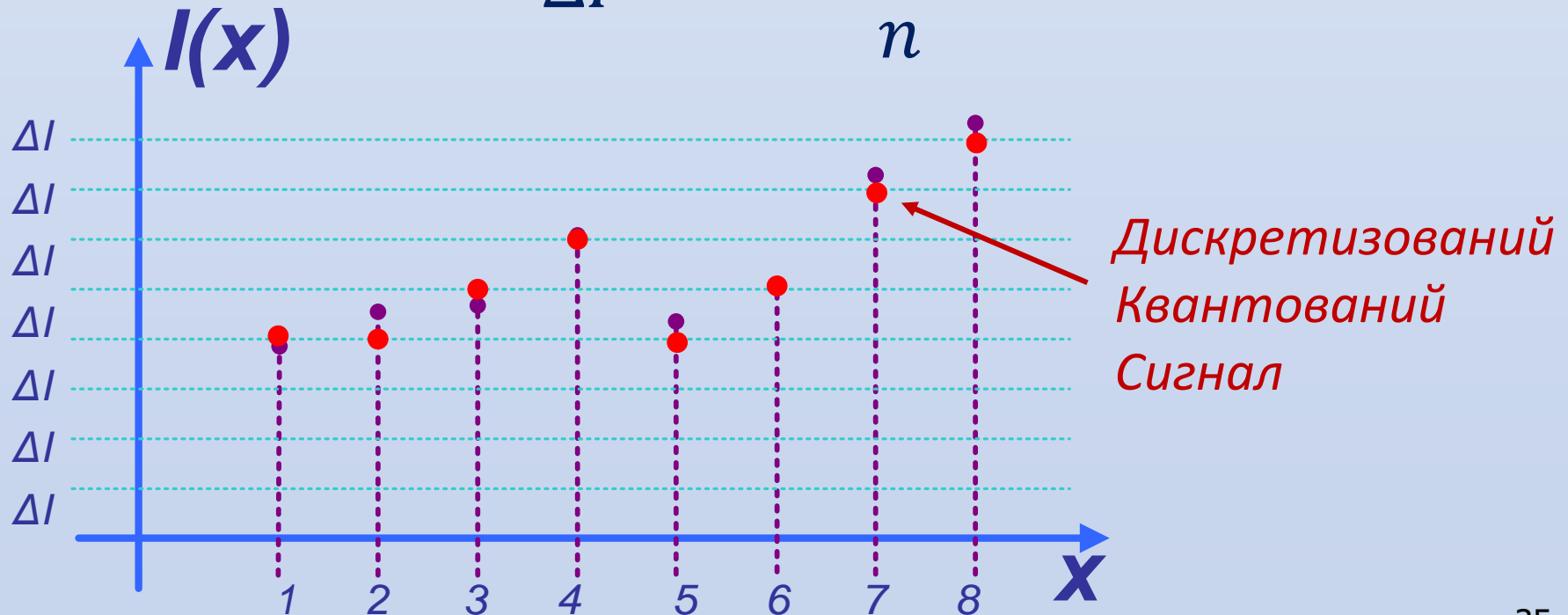
При цифровій обробці зображень безперервний динамічний діапазон значень яскравості ділиться на ряд дискретних рівнів. Ця процедура називається квантуванням. Її суть полягає в перетворенні безперервної змінної в дискретну, приймаючи кінцеву множину значень. Ці значення називаються рівнями квантування.

Квантування сигналу за рівнем

Квантування (*quantization*) сигналу - розбивка діапазону значень сигналу на скінченну кількість інтервалів.

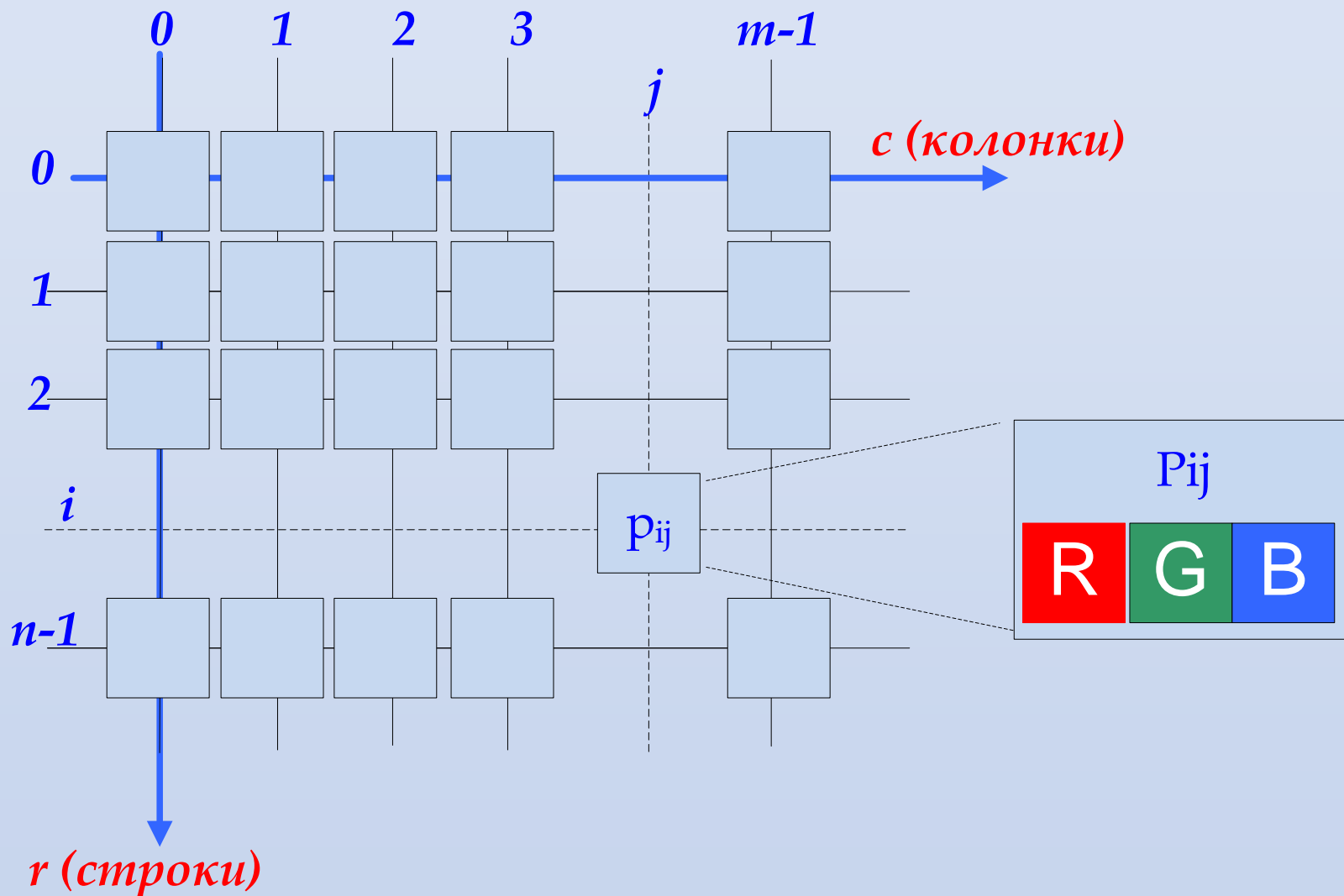
Кількість інтервалів (рівнів) n - глибина квантування.

$$\Delta I = \frac{I_{max} - I_{min}}{n}$$

Кодування зображення- опис
кольорів пікселів в прийнятій колірній
системі (RDB, CMYK, Lab та ін.)

!!! ЦЕ ЦИФРОВЕ ЗОБРАЖЕННЯ

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

- **Вовк С.М., Гнатушенко В.В., Бондаренко М.В.** Методи обробки зображень та комп'ютерний зір: навчальний посібник. - Д.: Ліра, 2016 — 148 с.
- **Творошенко І.С.** Конспект лекцій з дисципліни «Цифрова обробка зображень» / І.С.Творошенко : І. С. Творошенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. — 75 с.
- **Solomon C., Breckon T.** Fundamentals of Digital Image Processing. — Willey-Blackwell, 2011 - 344 p.

Інформаційні ресурси

- Цифрова обробка зображень [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт / НТУУ «КПІ» ; уклад.: В. С. Лазебний, П. В. Попович. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,41 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 73 с. – <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/21035>
- <https://www.youtube.com/watch?v=CZ99Q0DQq3Y>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FKTLW8GAdu4>

The END 01